

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Hirdetési díj:

Negy hasábozott sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többnapos hirdetések alkalmán külön megbeszélés szükséges. Helyi hirdetések díja minden külön beutazástól 30 kr.

Hirdetést vagy reklámtól magában foglaló újsónapszám 50 kr.

Nyitási költségek minden példányra 50 krajczár.

Hirdetések felvételnek Szinyay Gyulánál és a szerkesztőségben.

Kéziratok nem adnak vissza!

Előfizetési árak
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre 10 ft — kr.
 Félévre 5 — —
 Negyedévre 2 — 50 —
 Egy órára 1 — —
Egyes szám 4 kr.
 A lap szellemi részét illető minden kifogásnak a szerkesztőségbe (Nagy utca 1702. sz.) bementve küldendő.
Előfizethető helyben:
 Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinyay Gyula kiadó lakásán (Kis-csapó-utca 388. sz.) és a szerkesztőségben.

FÖLHÍVÁS!

Debreczen szab. kir. város függetlenségi és 48-as párti polgáraihoz!

Kibontva a harci lobogó!
 Rajta szent jelszavunk:
 Önálló — független Magyarország!

Minden igaz magyarnak forró imája ez. Polgárok! Véreink! Előre elveink diadalra juttatásáért!; fel a zászlóval magunkra . . . egyetértés, kitartás és győzelmeink biztosítva van.

A kormánypartban folyik a bomlás. Meg hasonlottak egymás közt . . . Mienk a jövő! Polgárok tette fel!

»A magyarok istenére esküszünk, Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!

A debreczeni függetlenségi párt híven harczedezte lobogójához egységesen, tömören indul a választási harczba.

A II-ik választókerület képviselő jelölő gyűlése mélyen tisztelt pártelnökünk **Thaly Kálmán** ur elnöklele alatt f. hó 14-én (csütörtökön) d. e. 10 órakor tartatik meg az »A angol királynő« cz. vendéglő termében.

Tömörüljetelek polgárok fényes zászlónk alatt; melyet hű vezérek tartanak kezökben, melyet a debreczeni függetlenségi párti polgárok védenek. Ekkor fogunk képviselőjelöltet kikiáltani.

Elvtársi bizalommal, általalok ránk ruházott köteleességünkben folyólag ez alkalomra meghívunk titeket.

Munkára fel! Éljen a Haza!
 Debreczen, 1892. január 13.

Az intéző bizottság.

Győzni fogunk!

Debreczen, jan. 13.

(K. B.) Magyarország még aig látott élénkebb képviselő-választási mozgalmakat, mint most, a hideg tél kellő közepén. Az az erőszakosság, melylyel a kormány a valódi alkotmányosság ellen tört, nem maradt hatás nélkül. Főlebredtek a

A DEBRECZEN TARCZAJA.

Kicsiny falu kicsiny temetője . . .

*Kicsiny falu kicsiny temetője,
 Három sír az enyém már belőle,
 Mind a három mese-kincsét ér meg:
 Van hely, hová megpihenni térjek.*

*Ez a sír fucska temetője,
 Megtörtve itt pihenni öle.
 Anyja bíja néma, már helyette
 Bokor susog csendes dall felette.*

*Új a másik, aggyastyán alatta.
 Homok-hantján még fűszál se hajtja.
 Elfelejtik . . . mit ér a sír vádja?
 Porhadását csak a leltem áldja.*

*A harmadik besüpedve, árván,
 Fejja virraszt a leányka álmán.
 Hervadt rózsák beborítják végig,
 A családás álmaik regélik.*

*El-eljövök, kisírom magamat,
 Eláldom a nyugó halottakat;
 Eláldom csak egy sóhajtsómmal,
 S megbékélek nagy árvasággommal.*

*Semmi sem fáj. Az éj árnya hull rám . . .
 Mintha mintha már előre tudnám:
 Majd síromra nem borul rá senki.
 Zúgó dalát csak a szélvész zengi.*

Csécsei Imre.

választó polgárok s a nemzet itélete a kormányra nézve elmarasztaló fog lenni.

Hazánk minden vidékén teljes erővel folynak a választási mozgalmak, — mind a három ellenzék nagy erőt fejt ki, hogy a kormánypart erejét megtörhesse. Különösen az elmúlt vasárnap bontották ki a zászlót sok kerületben.

Debreczenben és Debreczen nagy vidékén a függetlenségi és 48-as párt nagy reményekkel indul a küzdelembe. A felső Tiszától a Marosig a függetlenségi párt urálja a helyzetet. Nemcsak arról van szó, hogy eddigi kerületeinket megtartsuk, hanem arról, hogy számos kerületet elhódítsunk. Biharból és Szatmárból máris oly hírek érkeznek, melyek pártunk hódításait biztos kilátásba helyezik.

A Duna-Tisza közén s a dunántúli megyékben, valamint Erdély magyar vidékein mindenütt nagy erőt fejt ki a függetlenségi párt. A nemzeti párt — eddigi kerületei mellett — a felvidéken és a Bánságban emelte magasra zászlóját, míg a kormányparton országsszerte bizonyos lehangoltság, kedvetlenség, reménytelenség észlelhető.

A kormánypart maga is érzi azon fonák helyzetet, melybe vezére, grf Szapáry Gyula juttatta. Az országgyűlés feloszlását a nemzet előtt mivel se tudta igazolni, a téli választások miatt a kárhoztatásnak tehát minden vádja Szapáryt éri s e vádat nemcsak az ellenzék, de a kormánypart is jogosan fejére zudíthatja.

Az eddigi választási mozgalmakból, midőn azt észleljük, hogy a kormánypart az erős ellenzék kerületekben alig mer jelöltet állítani, az tűnik ki, hogy a kormány leginkább azért határozta el magát az országgyűlés feloszlására, hogy a saját tehetetlen többségét fölfrissítse, újabb, hasznavehetőbb erővel ellássa. Sok ambíciózt sértettek így meg, ebből ered a kormánypart lehangoltsága és abból, hogy az ellenzék harci riadója oly hársányan zendült meg, mely megremegtette a kormány legelbizakodottabb hiteit is!

A kormánynak azon számítása, hogy

a téli időjárás esetleges zordonsága, vagy pedig az esetleges hóolvadás miatt az ellenzék választók nem juthatnak el a választási színhelyre, valószínűleg szintén nem fog beteljesedni, különben ugyanezen kellemetlenségek egyformán fenyegetik a kormánypart választókat is. Az ellenzék választókat, kiket a lelkesedés és elvhűség vezérel, nem fogják visszahagyni a szavazástól sem a rossz utak, sem a zord időjárás, — ellenben a kormánypart választókat, kiket többnyire a parancsszóra hallgatnak, nehezebb lesz a szavazási színhelyre beszállítani. A függetlenségi párt harci kedvének lángra magasan lobog, a függetlenségi választók föl vannak villanyozva s őket legszebb polgári jogaik gyakorlataitól semmi vissza nem riasztja. Hogy csak egy példát említsünk föl, tépei lelkes elvtársaink kimondták, hogy azon esetben, ha az utak rosszak lennének, annyi lovat állítanak ki, hogy minden választó beszállítására 10 ló jut. Pártunk tagjai országsszerte ilyen lelkesedettek és áldozat-készek!

Az ilyen párttal szemben hiába veszi föl a kormány a harcot, minket le nem győzhet, sőt a kudarcz minden vonalon a kormánypartot fogja érni!

Mit szóljunk Debreczenről, a függetlenségi törekvések városáról? Az a nagy családás, mely elvtársainkat a másodlik kerületben érte, nem kellett lehangoltságot, sőt éppen forró harci kedvet ébresztett föl.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt a legélénkebb mozgalmakat s érdeklődést tünteti föl, minden tagját bizalom s lelkesedés hevíti, nem a zászló becsületéért, hanem a zászló diadalért küzdünk, mert reményeink tavaszt sugárzanak!

Holnap a második kerületben is kibontjuk a lobogót s isten segédelmével diadalra is visszük azt! A párt-gyűlésre szóló meghívás lapunk homlokán olvasható s e helyen is fölkerjük elvtársainkat, hogy a párt-gyűlésen minél számosabban sziveskedjenek megjelenni. Jelszavunk ez legyen:

Győzni fogunk!

Valyon melyik mondott nagyobbat? . . .

— Rajz. —

Irtá: Ifj. Móricz Pál.

Izgága népség mind a kettő. Csak a »gscheft«, ez előttük minden. Egy jó üzletet képesek minden áldozatra, értem úgy, hogyha ebből az áldozatból nekik s nem pedig üzletársuknak van haszna. Becsapnak mindenkit, de oly raffineriával, melyért még haragudni sem lehet rájuk. hisz természetük ez.

»Handlőrozni, jodirozni« az az ő fő-élevezetők, de ez adja meg nekik a mindennapi kenyert is, melyért oly sok-sokféle módon küzdenek az emberek. Talán felesleges is mondani, hogy Kohn-tól származott az egyik, s Lewi-nek hívták a másik ed's apját, honnan neve Lewisohn; talán azt is felesleges mondani, hogy »mozgó-kiskereskedő« úgy az egyik, mint a másik, hisz mindez a fentebb mondottak után nem csak természetes, de a dolgok rendjéből következik így. Tehát Kohn és Lewisohn urak egyelőre még csak az első »krajczárokat« gyűjtögetik azokhoz a milliókhoz, melyekből unokáik, mert hogy azok biztosabban lesznek, mint millióik, majdan a jövő Debreczenének fútczáján olyan palotákat fognak építeni, mely a kiállítás nagy-szerűségére nézve szebb-szebb, sokkal szebb lesz még a Tisza-háznál is. Igen, a Tisza-háznál, melynek tövében ép most kelt vitára a zsidógó nagykereskedők e két derék bizonyososa, portéka bevásárlója Kohn és Lewisohn, mondom Kohn és Lewisohn.

Azért mondom így, hogy Kohn és Lewisohn,

mert Kohn ur is ép azt vitatja most, hogy ő a Kohn, s nem a Lewisohn bir elsőszéggel ama tarka koczkás, pepita nadrágra, melynek egyik szarát most Lewisohn rángatja, míg a másikat meg Kohn, »Kohn és fiai czég« eme élelmes tagja, huzza maga felé. Valyon melyik lesz a nadrág? Ez most a kérdések kérdése? Mindkettő azt vitatja, hogy de az enyém, de az enyém, mert én — az az hogy nem akar biz it többet igérni egyik sem, csak úgy jó potom áron szerette volna meg venni bármelyik is attól a málészájú, holdvilág-képu hordár-ember-től azt a »módis« szabásu, új nadrágot, melynek divatos volta mindjárt valami pénzügyi zavarokban szenvedő »fesch jogász« tulajdonosra enged következtetni.

A hordár végre is megunja a sok hercezhurczát, s mogorva hangon kérdi tőlük:

— Hat veszik az urak, vagy nem? Természetesen mind a kettő venni akarja, melyre úgy Kohn-nak, mint Lewisohn-nak egyaránt fáj a foga, lévén ők még mindketten nőlen, fiatal emberek.

— Ha a Sára! gondolja a Kohn.
 — Ha a Rifke! dobban meg Lewisohn szíve, látva engem ebben a nadrágban »shabész« este, akkor — akkor, és ekkor elfutja mindkettőnek a száját a nyál az édes gondolatra, akkor talán még a »czhokros« egy csókot is adna, de meg az »agió« is emelkednek legalább »száz procenttel«, természetesen az öregek szemében. Hogy sugának azok össze, hogy mondanak a távozó gavallér után:

— Wie fhain ez a Kohn! . . .
 — Ond wie groiszartig ez a Lewisohn! . . .

Választási mozgalmak.

Nyiregyháza város függetlenségi párti jelöltje dr. Meskó László, vasárnap tartotta meg, sok ezerre menő hallgatóság előtt, programbeszédét. A programbeszéd igen szép és tartalomos volt, s osztatlan lelkesedést okozott. Meskó győzelme a kerületben bárkivel szemben bizonyosnak mondható.

A poroszlói kerület képviselője: Csávolszky Lajos, vasárnap tartotta meg beszámolóját Poroszlón és Tiszafüreden s nagy lelkesedés mellett újabb kiküldetett jelöltje. Ellenjelöltje Pappszász Lajos volt, de látva a sikertelen küzdelmet, lemondott. Most a kormánypart néhány kortese Bárczay Gyulát léptette fel kormánypart jelöltül, de minden remény nélkül.

A nyírbátori választókerületben a függetlenségi és 48-as párt vasárnap tartotta meg értekezletét az egész kerület tömeges részvételével. Gencsy Albert volt képviselő elmondotta beszámolóját, a melyet nagy tetszéssel hallgattak. Végül a gyűlés egyhangulag nagy lelkesedéssel ismét fölajánlta a jelöltséget Gencsnynek, a ki azt elfogadta. A győzelem biztos.

Szolnokon a kormánypart vasárnap megtartotta szervezkedő gyűlését. A végrehajtott bizottsági tagok megválasztása után a jelöltet is kikarták kiáltani, de nem volt, a ki a jelöltséget elfogadja. Először is Bárczayt akarták, de Bárczay kijelenté, hogy ő nem vállalja el a jelöltséget. Kürthy Lajos most Szapáry Gyula gróf jelöltesét indítványozta. Csatlakozott ehhez Kiss Ferenc is, azt indítványozva, hogy bizottság küldessek Szapáryhoz, a mely őt a jelöltséget elfogadására bírja. A többség azt hangoztatta, hogy Szapáry a jelöltséget Polonyival szemben, a kiért a kerület valósággal rajong, nem fogadhatja el, mert a biztos bukásnak nem teheti ki magát. Ezen az alapon a többség a Szapáry jelöltesére vonatkozó indítványt elvetette s a gyűlés fel egykor minden eredmény nélkül fölcszlott. A szolnoki kerületben e szerint még mindig nincs jelöltje a kormánypartnak.

Biharmegyéből. A tenkei kormánypart Markovits Kálmánt jelöltje; a nemzeti párt jelöltje, Nadányi Jenő, visszalépett. Hosszapályiban a függetlenségi és 48-as párt Noszlópy Gyula csokalyi birtokost léptette föl Szunyogh Szabolcs ellen. Noszlópy vasárnap tartotta meg programbeszédét, általános tetszés mellett. Margittán újabbán Örlény Kálmánt léptették föl a kormánypartiak.

Mezőturon Ádám Sándor Ugronpárti jelölt vasárnap tartotta meg beszámolóját, a mi ránézve akár bucszlatószámába is mehetne. Tóth János függetlenségi és 48-as jelölt megválasztása biztos, mert a mezőturi kerület régi jó híret visszakarja szerezni.

— Nem! Nem! Ezt a nadrágot nem hagyom, mond mogorván Kohn.

— De én sem! viszonzotta Lewisohn, kinek szíve, mely majdnem olyan nagy, mint egy jól megtermett libamáj, csak hogy nem éppen olyan finom, dübtöl dobban meg ama gondolatra, hogy — hogy ez a nadrág a Kohné is lehetne.

Majd szót szó követ, kapacizáló és durva szavak egyvelege, de mindez nem használ semmit, mert úgy Kohn, mint Lewisohn kemény vitéz, s hajtani ez egyszer nem akar egyik sem a szép, az okos, az értelmes szóra.

— The ghanef. . .
 — The khotya. . .
 — The meschüge. . .

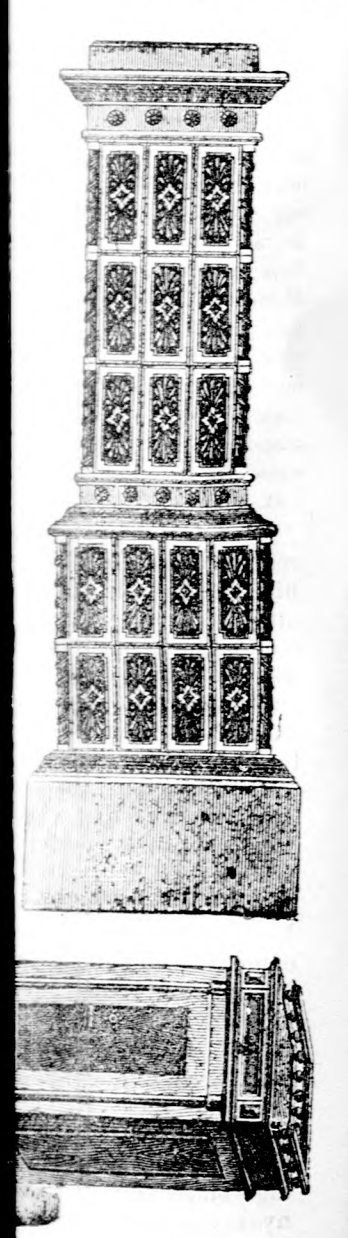
— The ri-has . . . mondaná Khon, de tor-kán akasztja a becsületenit szót ama csattanós pofon, melyet Lewisohn, fia Lewinek, s unokája a böles Náhánának, ki Izsak családjából származék, bösz dühében mért a Kohn ripacos arczára.

— Ne neked Kohn! Ne hadd magad Kohn! ingerlik, biztatják Kohnt az utcai népek, épp úgy, mint a bikát szokta a »torreador.« Csak hogy ezuttal a gyűlölt »veres kendő« a Lewisohn ritkás, rótszakállá képezzi.

Majd össze ragnak, majd rongy lesz a ruha, a »vítas nadrág« már előzetesen az utca sarába ejtették, a Lewisohn arca egyre pirosabb, s a Kohn szeméalya kemény ütésektől lesz egyre kéklőbb, s már bizonyára vér is folya, ha éppen most a legragikusabb pillanatban elő nem toppanna András bá' a rend hivatalos öre, ki eddig a »Két galambok« jó

szelgő farsangra nagy
 ztek raktárra
ZÖVETEK,
 selymek,
 A VOILE-OK,
 satin és batisztk,
 VEZŐK, VIRÁGOK, CSIPKÉK,
 elépők,
 olesón árusítunk el.
LAJOS FIAI
 EN. RÓZSATÉR.
 tra készséggel szolgálunk.
 —8

esítés.
 sém a nagyérdemű kö-
 tel értesíteni, miszerint
si munkákat,
VEKET, a legutányo-
 rsán készítek.
 nagyérdemű közönség
 ba ajánlva, vagyok
 1891. Deczember
 Tisztelettel
CSAY MIKLÓS.
 építész.
 gza-utca 2252. sz. a.

Csécsei Imre.

Az új ref. püspök.

— Kiss Áron. —

A **Magyar Hírlap**, mely pedig a Szabó János jelöltsége mellett foglalt állást, tegnapi számában a következő cikket közölte Kiss Áronról, a tiszántúli ev. ref. egyházkerület új püspökéről:

A tiszántúli református püspöki székre Kiss Áron szatmári esperest választották meg. Debreczenből távirják, hogy a tiszántúli református püspökségre hetvenhárom szótöbbséggel őt választották meg. A választással mindenki meg van elégedve, mert nemcsak kiváló egyéni képességei, hanem egész életének eddigi eseményei méltóvá teszik őt e diszes hivatalra. 1860 november 22-én választották őt meg a szatmári ev. reform. egyházmege esperesévé, éppen abban a időszakban, mikor olyan nagy szükség volt az önkormányzat eleterős működésére. Ez idő óta lelkiismeretesen betöltötte a ráruházott hivatalt és hogy jószágával, kötelességérzetével és tapintosságával mennyire megnyerte magának hívei bizalmát, legjobban bizonyítja püspökké történt megválasztása.

Kiss Áron élete meglehetősen mozgalmas. Papi családból származott. Apja Hegymegi Kiss Áron, — anyja Somosi Erzsébet volt. Kis-Naményben 1815. nov. 20-án született, és Szatmáron majd Sárospatakon végezte tanulmányait. Tizenhét éves volt, mikor atyját elvesztette és most már teljesen önjereje volt utalva.

1839-ben szatmári, 1840—1843 németi káplán és tanító volt. György József esperes, a ki sokat utazott és gyakran betegeskedett, őt bízta meg csaknem az összes belkészi teendők elvégzésével és a fiatal pap ekkor jól megfelelt a nehéz feladatnak. 1843 április 25-én porcsalmi pappá lett és miután ugyanezen évben, a második belkészi vizgát kitűnő eredménnyel letette, felszentelték őt. Ez idő óta fokozatosan emelkedett. Előjárói fölsmerték kitűnő képességeit és alkalmat adtak neki azok fejlesztésére. — Így 1844-ban akkori esperese már magával vitte az egyházak látogatására, a következő évben egyházmegyei aljegyzővé 1848 május 24-én az egyházmegye főjegyzőjévé választották meg. Azon érkekezletre, melyet a törvényesen bevett vallásfekezetek tökéletes egyenjogúságnak és viszonyosságának megállapítására 1848 július 25-én Eötvös József báró oktatási miniszter hitt össze a fővárosba, őt küldötték fel mint egyik egyházmegyei képviselőt. Ugyanezen és november havában a szatmármegyei önkéntes honvédek tábori papjává lett és velük az erdélyi hadjáratban részt vett. 1846-ban Szatmármegye megettette őt tábla bírájának és ez annál nagyobb kitüntetés volt, mert előtte egy református lelkész sem részesült e megtiszteltetésben.

Abban a szomorú korszakban, mely az 1848-iki nagy napokat követte, őt sem kerültek ki az üldözések és főjegyzőségétől is megfosztották; de mikor szabadabban lélegezhet a magyar és a zaklatások véget értek, ismét

borocska mellett panaszkodott a szep koresmáros kisasszonynak az »éjji szolgálat« fáradalmairól.

András bá' addig-addig csititgatja ugy a dühös Kohn, mint az ádáz Lewisohn, míg nem végre a Kohn görcsös ujjai egy utolsó, hatalmas rántás után csakugyan eleresztik a Lewisohn vereses szakállát, és míg nem Lewisohn, még egy végső rugás után a Kohn »jomrába«, szintén eltávolodik tajtékzó, pökdöső vetélytársától. Bemennek mind a ketten a kapitány elé. Mennek, mert András bá' a »hivatalos tekintély« fentartása végett kíséri őket, minden szabadkozás ellenére.

Majd ott kérdőre vonatván, előadják panaszuikat, beszélné ugyan mind a kettő, de az osztó kapitányi szó a Kohn-nak adja az első szót:

— Hát thetszik thodni khérem alásan, ugy volt az — — avval beszél, beszél, a nyelve pereg mint egy szélkelep, s talán még most is beszélne, ha közbe nem rikoltott volna Lewisohn:

— Khérem kapitány ur, ne thessék hinni ennek — (még egy skálával feljebb) ennek — de meggondolva magát, hogy hivatalos személy előtt van, egész nyugodtan folytatja, ennek a Kohn-nak, ugy hazudik ez, mint a zöld mentés katoná! végzi Lewisohn, ki most szóhoz jutva, szintén egy pár szóval óhajtana az »ögy« tisztázására a kapitány ur elé járulni.

„De nem oda Buda“ véli Kohn, kiált most meg ő a Kohn, a sértett önértet hangján közbe: — Ne thessék hinni kapitány ur ennek — (szintén egy skálával feljebb) ennek — ennek a Lewisohnnak sem, mert ennek meg minden igaz szava a ranyat é r. . .

viisszanyerte főjegyzői hivatalát. 1857-ben még tanácsbíróvá is megválasztották és mint ilyen a vallásügyi pátenz korszakában sokféle zaklatásnak volt kitéve.

A zaklatások nem keserítették el, nem csüggedett, — hanem nagy tehetségének egész erejével munkálkodott egyházmegyéje fölvirágoztatásán. Erdemeit elismerték és 1860-ban esperessé választották meg. 1883-ban ünnepekként esperessé választásának huszonöt-éves jubileumát.

Öszinte tisztelői bizonyára örömmel fogadják mostani kitüntetését, mert a tehetség, munkásság és igazi jellem talált jutalmat. — Nem irtózik a legnehezebb feladatoktól sem, ha arról van szó, hogy egyházmegyéje ügyében tegyen valamit. — Személyesen keresi fel összes egyházait, a fiók- és társ-gyülekezeteket, hogy a bajt színről színre láthassa és saját tapasztalatai után segítsen rajta.

Igen sok történet egyházmegyéjében az ő esperessége alatt. Az ő lelkes buzdítására mintegy 51 templomot építettek újra és alakítottak át. Paplakokat, iskolákat építettek, a rosszat kijavította, a kényelmetlen czélszerűtlent átalakította és mindezt a saját tervei és rajza szerint.

Nagy súlyt fektett arra is, hogy egyházmegyéjének papsága megszerezze magának a megfelelő társadalmi tekintélyt és képzettséget, mit az által ért el, hogy egyházmegyei könyvtárakat alapított. Sokat foglalkozott a népneveléssel, szigorúan felügyelt, hogy a gyerekek ok nélkül iskolát ne mulasztanak, vigyázott a népiszkolai törvény pontos végrehajtására, gondot fordított az iskolák helyes felszerelésére, és a hogy németi ev. ref. hatosztályu gimnázium és nőnevelő intézet javarészből neki köszönheti fennállását, mert igen sokat foglalkozott a két intézet ügyével és mi den egyházlátogatás alkalmával segélygyűjtéssel gyámolította.

Az ő eszméje volt az is, hogy az államsegélyből, a lelkészek segélyezésére adott összeg, a lelkészek számaránya szerint osztassék meg az egyházkerületek között. Az egyházi épületeket tüzárk ellen biztosította egyházmegyéje minden egyházában. Szóval nincs olyan dolog, mely ha még oly jelentéktelen is, magára ne vonja volna figyelmét.

És mindamellett, hogy egyházkerületét személyesen látogatja meg és mindig megjelenik az évenként kétszer, de néha többször tartott gyűléseken, e bámulatos tevékenység mellett még arra is szakított magának időt, hogy igen nagy értékű irodalmi műveket készítsen. Ilyenek az „Geleji Katona István kánonainak s a szatmár-németi-i nemzeti zsinat végzéseinek“ fordítása; „a Szatmármegyében tartott négy első protestáns zsinat végzéseinek“ fordítása s jegyzetekkel való kiadása és különösen „A XVI. században tartott magyar református zsinatok végzéseinek“ összegyűjtése s egy 46 innyi vastag kötetben való kiadása, részben fordítása, történelmi bevezetésekkel s jegyzetekkel való kommentálása, mely munkájával nagy szolgálatot tett a hazai tudományosságunknak. Ő írta „A gróf Dégenfeld Schomberg Imre tiszántúli főgondnok emlékezeté“ című munkát, mely korrajza ugy szólván a tiszántúli egyházkerület multjának.

Csak vázlatos képet nyújtottunk az újonnan választott püspök életének folyásáról, sokkal több időre és fáradságra lenne szükségünk, ha minden érdemét fel akarónk sorolni, ha teljes hűséggel akarónk festeni azt az embert, a kit Révész püspök utódjává tettek meg.

Az igazi érdem és munkás élet talált jutalomra.

Megadja neki az ég, a mit önmaga kívánt, mikor esperességének 25 éves jubileumát ünnepelte és a nem várt ovációkor könyes szemekkel kívánt csendes, nyugalmas életet.

„Ha jó-e késő alkonyon még fölém égrengető s fölrazó zivatar, mely új próbákra tegye ki hanyatló erőmet; avagy csendes lesz-e az est, mely kiolta gyenge lámpám fényét, csak véglobja csendes legyen, mindegy, az mindegy lesz nekem?! . . .“

KÜLFÖLD.

Kiutasított miniszter. A Magdeburger Zeitung-nak jelentik Pétervárról, hogy a czár és Durnovo belügyminiszter közt heves jelenet játszódott le. A czár szemére lobbantotta a miniszternek, hogy az inséges kerületek helyzetét s a gabonahamisításokat elítélte előtte. A czár ezközből olyan dühbe jött, hogy öklével az asztalra ütött s ajlott utatott a miniszternek.

Széchenyi pasa legújabb kitüntetése. Széchenyi pasa hazánkia már évek óta kedveltje a szultánnak, a ki sokszor adja jelét, hogy nem közönséges ragaszkodással viseltetik a volt magyar főúr iránt. Most azt táviratozzák Konstantinápolyból, hogy a pasa, a ki a török túzoltóság főparancsnoka, legújabbban a Lisszák-rendjelt kapta, mely a bátorság és hősiesség legnagyobb jutalma Törökországban. Ezenkívül a szultán palotát épített most a pasának. A remek épület az Ozman ghazi pasa palotája mellett lesz.

Ev. ref. elemi népiszkolák építése.

Debreczen, január 13.

Abból az alkalomból, hogy Debreczen sz. kir. város az öt millió kölcson keretében száz-ezer forintot óhajt ev. ref. elemi népiszkolák s tanítói lakok építésére fordítani, s ez építkezések két-három év alatt befejezést nyernek, a »Debr. Ellenőr« egyik közelebbi számában »Kontár paedagógus« aláírással egy éppen nem kontár paedagógusra valló, derék cikk jelent meg.

Nem annyira e cikk czáfolatául, sőt inkább kiegészítésül, véleményemet e tárgyban a szerkesztőséghez én is beadtam, nem tudva arról mit sem, hogy velem egyidejűleg Lada S. tanító társam is, dicsegetre méltó buzgósággal e felettébb fontos kérdéshez több rendbeli cikkekben hozzászólt, mely előbb adatván be a szerkesztőséghez, előbb is közöltetett.

Be kellett így várom e más álláspontra helyezkedő cikkre adandó választ, melyet »Nemő« nem is késett megadni a »Debr. Ellenőr«-ben, hogy így gondolkozásom szerint a tanügy javára, kihagyva cikkeimből mindazt, a mi elmondattot, csupán részben az ellentétes gondolatokra tegyem meg jegyzéseimet, részben az elhagyott hiányokat soroljam föl objektíve.

A különbség a két cikk irányja között az különösen, hogy előbbi a mult hibáit a népiszkolák csoportosítása által hiszi jóvátenni, utóbbi pedig a régi böles atyák által az akkori viszonyok figyelembe vételével igeu czélszerű alkotást, a mai viszonyokba is beillesztendőnek hiszi a »statusquo« korrigálása által.

En e kérdést annyira fontosnak tartom, hogy mielőtt a városi tanács végleg döntene e tárgyban, nagyon helyes, ha a nemes érdeklődés a zsurnalisztika mezején is nyilvánul, különösen ha a tanítók elmondják véleményeiket, mert hisz sem a városi közgyűlésen, sem a vegyes bizottságban ugy sem mondhatják el, mivel következetesen nem választatnak be (legalább egy tag által) egyikbe sem, holott ugy a kultuszminiszter, mint más miniszterek nem kicsinylik a maguk ressortjához tartozó kérdésekben a szakfériákat rendszeren enquettekre összehívni, tanácsaikat kikérni.

Minthogy sem a »vegyes bizottság«, sem a városi tanáchoz beadott »tervezet« részletei nem ismeretek még, igyekszem én is csekély tehetségemhez képest (általánosságban a részletek ismeréséig) hozzá szólni e kérdéshez.

»Nemő« azt óhajtana, hogy a népiszkolák csoportosítva legyenek. Teljesen igaza van. A ki a tanügy igazi barátja, az előtt egy olyan tervszerűen épített iskolacsoport lebeg 6 ponton köralakban a város széleire közel, hol külön a fiu és külön a leányiskolák egymás mellett, de elválasztva, a paedagógia és közegészségügy minden követelményeinek megfelelően közös tanítói társalgó teremmel, mely egyszermind tanszermuzeum helyiségeül is szolgálna, talán a csoport tanítói könyvtárának helyiségeül is építenének, mely okvetlen a debreczeni ev. ref. egyházköztség még eddig formai akadályokba ütközött, de az egyház igazi czéljának és közérdekeinek megfelelően nemcsak a parókiális körök létrejövésével ugy is létesülne, s melynek azután való kombinálása ép oly tervtelen lenne, mint volt az eddigi elemi iskolai építkezés, mikor a közvélemény egyhangu itélete szerint oly rendszertelen kapkodás nyomai látszanak a mult építkezései körül, hol a napi szükségletek vértettek figyelembe, a holnapi és holnaputáni közszükségletek előre látása nélkül.

Nekünk a presbiterium azon elhatározását, hogy égető szükségei miatt egyházunkat parókiális körökre kell osztani legközelebb, szent kötelességünk figyelembe venni, s oly irányt adni az előzetes építkezéseknek, mely az utólag létesítendő nagy egyházi terv keretébe teljesen beilljék s az egyház ügyét, mely minden időben egy volt az iskolával, teljes harmóniába olvassa össze. Hogy a parókiális körök melyik évben létesülnek, ez nem vitánk tárgya, de tény, hogy a mostani terv szerint építeni szándékozott iskolák e megért eszme elfogása szerint alakuljanak, mely ismeretes terv lényege ezt föltétlenül megköveteli, különösen az ellenőrzés megkönnyebítését illetőleg. (Mert hisz ev. ref. elemi népiszkolák építéséről van szó!)

Ha az iskolák csoportosítva lesznek, a nemes város sokkal kevesebb költséggel láthatja el azokat oly kuttal, mely ugy a tanító családjának, mint a gyermekeknek minden percében friss, üdítő italt nyújt.

Segítve lesz ezen a mizérián is. Nézzük a csatornázást. Hogy többet ne említsék, a régi mérnöki kar véleményére a csatornázás teljes kiépítése oly terv szerint hajtatik végre, mely az iskolák helyét s ezzel kapcsolatban a gyermekek egészségét több ízben figyelmen kívül hagyta.

Hogy hosszas ne legyek, két példával szolgálok. Ott van a hatvan külv. iskolatelep. Csatornája nincs és sokszor, nagy esőzések alkalmával a szülek a térdig érő megtolult vízben ölben viszik gyermekeiket iskolába.

Ott van az árok-utcai iskolatelep. 8—9 száz növendék jár ott kisedő-övodába, elemi és ismétlő iskolába. Járdája rossz, gázvilágítás nincs, csatornája semmi, mely a bűzhód miaz-

más folyadékot levezetné, ott szivja kigőzölgését magába a tanító s családja az iskolás gyermekekkel egyetemben. Van olyan udvara is, hol megáll az esővíz s egész tavat alkot, nincs kifolyása az utcára, mert az utca felszine magasabban fekszik, mint az iskola udvaraé. S imé! a régi terv, a két meglevő, történelmi nevezetességű »árok« közül betömetni rendeli az idén a »kar« utcait »árkot«, hol pedig nincs iskola, a lakosok a város szelén a tágas szőlős kertekből a mezők térségeiről üdítő levegőt kapnak, mely némileg ellensúlyozza az árok kipárolgásait, addig az »árok«-utcaik árok, mely a kollégiumon kívül a legnépesebb kultúrtelep falai s ablakai mellett húzódik el, be lesz tömve, az iskolák kanalizálva, majd vagy tiz esztendő múlva. Hejh, sok kis angyalt eldugunk addig a pétérfiai temetőbe.

Hisz e kultúrtelep három irányban szük s egészségtelen levegőt utczákkal van környezve, a negyedik oldalról sem kap a kórház miatt, mint eddig kapott, némi üdítő levegőt.

Azonban hogy a csoportosítás egy pár év alatt sikerüljön, az a mult hibái miatt nagy akadályokba ütközik. Mint minden kérdésben, ugy itt is legfőbb a pénz. Mert e szép tervet százezer forinttal kivinni nem lehet. *) Ez alapot növelni kell a régi böles atyák által Debreczenben a k o r i viszonyaihoz szélszörtan a k o r helyesen tervezett-most azonban a viszonyok változása, túlnépesedés czélszerűség s helyes beosztás szempontjából nem tervszerű, de értékes telkek eladásából befolyt pénzüszeggel.

Ugy azonban, hogy a tanítók jogai épségben tartassanak. En azt hiszem, e feltétlen szigor és méltányos szempont az új tervet azért figyelembe lett véve. Sőt ha tekintjük a régi, egészségtelen iskolákat, tanítói lakokat minők a szélszört, talán mult században emelt épületek, melyek helyett ugy a tanítók mint a növendékek tervszerű, egészséges új épületeket kapnak összes meglevő meléképületek teljes kárpótlásával, ugy a tanító mint a növendékek igazi kényelmére és javára lennének fölemelve.

Lada Sándor tanító társam kifogást emel az ellen, hogy holmi zugutczákba ne dugjálak az iskolákat. Teljesen igaza van. Nem szabad az iskolákat a legszükkebb utcákra építeni. Debreczen város széleire közel szép tágos helyeket találhat a terv, mint talált a Cser-utczán. A merre a gyermekek járnak, kiknek 2—3 óra ülés után, még ha távolabb laknak is egészségi szempontból a mozgás — (hisz a korcsolyázást is mint egészséges mozgást mostanában ajánlja a közegészségi tanács javaslataira a kultuszminiszter) csak javukra válik. Természetesen a járdák szélesek és állandóan jó karban tartandók lennének. E czélt egy emeletre vett központi fiiskola építésével — (a czegléd-utcai leány nevelő intézet parallellé) hosszú évtizedekre meglehetne valósitani.

Mindkét irányzat azonban figyelmen kívül hagyta azt, hogy a csapó- és homok kertekben a lakosság folyton növekvése miatt mihamar szükséges népiszkolák építése. Egy nem ideig óráig ócskaépületeket föltöző, messzebb gondoló tervnek ezt sem kell figyelmen kívül hagyni.

Nem reflektálva ezuttal egyéb apróbb érvekre, melyek az igazi érdekek mellett szükségképp eltörpülnek, hiszem hogy tekintethé véve:

1. Az Egyházköztség több előnye mellett az ellenőrzés könnyebbítését, a feltétlen bekövetkező parókiális körök felállítása után.

2. A tananyag czélszerűbb és könnyebb beosztását a csoport tanítói illetve iskolai között.

3. A tornatért,

4. A kutat,

5. Gázlápát,

6. Járdát,

7. Közös tanítói társalgó termet (tanszermuzeum, könyvtár),

8. Konyhakertészet és főiskolai helyiségek létesítését,

magasabb szempontból lehetetlen nem nem üdvözölnünk a népiszkolák csoportosítását.

Azonban tekintethé véve a tanítók jogát, azt nem lehetne elfogadni, hogy esetleg ha a tanító lakást nem az 150,200 forint lakkbérrel kárpótoltatnék. Tisztességes, egészséges, kényelmes lakást, hol a különben sok sok türelmet igénylő állás betöltője kilenne téve a közös udvar s májusi költözöködés mizériáinak. ma nem lehet 300 forinton alól kapni, még a külvárosokon sem.

Ugy tudjuk, hogy a tanítóéonék 100, a tanítónak 150—200 forint lakkbéré volt eddig, — s az e felett gondolkozók épp ugy megítélik a 300 frt. lakkbért, mint a régebben a 200-at.

Debr. városa évről-évre emelkedik fényben, gazdagságban, műveltségben, szépségben. Örök dicsegsége, hogy az Egyházzal (melylyel a multban egyesség volt) s az ev. ref. vidékek áldozatkészségeivel karöltve magát magyar Athénévé emelte. Világhírű kollégiuma, az épülő ref. felsőbb leány nevelő intézet női kereskedelmi tanfolyamával, kereskedelmi akadémia, teljes reálskola stb. stb. mind, mind a hazaszeretet vallásosság, tudomány, munka termékeny veteményes kertjei, a modern

*) Meg lehetne spórolni még 100,000 forintot a kaszár yák építésénél is!

technika c
nyokat an
Volóban a
ezek mind
melyek sze
násagon fe
lia »hegy
Égető
geleg adófi
ama magas
reflektálnak
ben mint a
hazaszeret
meit. Hisz
városa mel
e felettebb

* Ut
építéséhez
ban beado
közölte eg
bizottság.
ügyész, S z
tanácsos, H
határozatró
olvasóinkat
* A s
Ma este ny
házat ünne
városunkat
képviselői
tanácsos le

* A
kerület me
Kiss Áron
tekinthető
* A
viselő testi
következők
Lajos, Dr.
Schwarcz
Sámuel, St

* A
segélyez
pénztárból
közvetlen gy
4 havisege
terjedő seg
gyógyeztek
* A

* A
bűntügy.
földesi usz
széki irnok
előtt hird
zeni kir t
zott itelel
lott Weinb
védő ügy
kamaraí e
rendű vad
személyese
lett az ite
részben m
vagyis We
elkövetet l
ge miatt l
büntetésre
fogházbúnt
te fel. Eöt
látszó fegy
tokat ann
marához t
a kir. ügy
jelentettek

* A
hittük, hog
nyomorai
város eny
tévedünk.
sem fordu
nyoloz egy
is, mint a
tönök öre
m b e r

* D
nek rész
kara a kö
Dégenfe
mából: »M
ispán ur!
keblünkben
derült égb
meg szíve
godnak fer
a minden
grófné, a
többé az é
meinkbe t
jak be lá
melyekkel
vesztesség
némi rész
ebbeli köt
hezedik re
nem akar
viselői ka
elömlő a
lomal é
hivatali k
sult ragas
dít beunt
csült csal
ban mi i
talni, hisz
hanem ós
óhajtunk
gasztalást

technika czélszerű és az egészségügyi viszonyokat annyira figyelembe vevő beosztásával. Valóban a rég óhajtott prot. egyetem hiával ezek mind a kulturális kívánalmak betetőzése, melyek szellemi sugaraitól a széles alföldi rómaságon fekvő Debreczen fénylik, mint a biblia hegyen épült városa.

Egét szükség ezek mellett, hogy a rengeteg adófizető népegyeszerü gyermekei — kik ama magasabb kulturintézetekre csak ritkán reflektálnak — egészségség s minden tekintetben mint a népiszkolákból szívják magukba a hazaszeretet, vallásosság, munkakedv élető elemait. Hiszük is, sőt tudjuk, hogy Debreczen városa méltóságához mértén fogja megoldani e felettebb fontos ügyet.

Kanizsay Endre.

Ujdonságok.

*** Utépítés ügye.** A városi utak kiépítéséhez szükséges anyagok szállítása tárgyában beadott zárt ajánlatok felbontását ma eszközölte egy a polgármester vezetése alatt álló bizottság, melynek tagjai Kovács Sándor főügyész, Szabó József főszámvéveő, Bészler tanácsos, Balogh főmérnök voltak. A hozott határozatról, majd csak holnap értesíthetjük olvasóinkat.

*** A szatmári színház megnyitása.** Ma este nyitják meg a szatmár-németi új színházat ünnepélyesen, mely diszkladára a mi városunkat is meghitták. Városunk kiküldött képviselői Boczkó főkapitány és Bészler tanácsos lesznek.

*** A püspök arcképe.** A tiszántuli kerület megválasztott püspökének, főtiszteletű Kiss Aron urnak jól sikerült arcképe megtekinthető Gondy fényképszéknél.

*** A debreczeni izr. hitközség képviselő testületébe pótagokul beválasztottak a következők:** Berger Henrik, Berger Jenő, Fried Lajos, Dr. Holländer Dezső, Lukács Ármin, Schwarcz Vilmos, Schwarcz M. L., Schmeer Sámuel, Stern Győző és Turay Farkas.

*** A városi szegény gyermekek segélyezése.** A városi ev. ref. árvasegélyező pénztárból az elmúlt év második felében 89 szegény gyermek egész segélyt, 452 félsegélyt, 4 havisegélyt, 4 nyomorék minden időre kiterjedő segélyt kapott. Összesen 579 gyermeket segélyeztek.

*** A Weinberger-Szomráki-féle büntügy.** Weinberger Mihály, a hírhedt földesi uzsorásnak és Szomráki László törvényszéki írnoknak büntügyében csütörtökön délelőtt hirdette ki a kir. törvényszék a debreczeni kir. táblának 1891. nov. 27-én meghozott ítéletét. Az ítélet hirdetésnél I. rendű vádlott Weinberger Mihály személyesen jelent meg, védő ügyvéde Eötvös Károly dr. Kola János kamarai elnök által helyettesítette magát. II. rendű vádlott Szomráki László nem levén személyesen beidézhető, helyette védője előtt lett az ítélet kihirdetve. A királyi táblai ítélet részben megváltoztatta az elsőbíróóság ítéletét, vagyis Weinberger Mihályt a 8 sértett kárára elkövetet 1. rendbeli min. ítéttől úszóra vétségé miatt 1 1/2 évi fogházra és 2000 frt pénzbüntetésre ítélte, ellenben Szomráki László fogházbüntetését 6 hónapra 9 hónapra emelte fel. Eötvös Károly ellen pedig a fenforogni látszó fegyelmi vétség miatt a vonatkozó iratok annak idején a budapesti ügyvédi kamarához rendelt áttétetni. Ezen ítélet ellen a kir. ügyész, valamint a védők felebbezést jelentettek be.

*** A börtön lakók.** Mindnyájan azt hittük, hogy a beállott tél fagya, zuzmarája, s nyomorai elől igen sok csavargó huzódott le a város enyhe, de zárt börtön helyiségeibe. De tévedtünk, mert mi még így télviz idején sohasem fordult elő, mindössze csak 8, mond nyolc egyén van ott letartóztatva. Ez a nyolc is, mint a jökepi, derék hajdu-káplár, a börtönök öre megjegyezte, mind b e c s ü l e t e s e m b e r e k.

*** Debreczen város tisztviselőinek részvéte.** Debreczen város tisztviselői kara a következő részvet iratot intézte gróf Dégenfeld főispánhoz családí gyászalkalmából: »Méltóságos gróf! Szeretve tisztelt Főispán ur! A megdöbbenés lesújtó érzetével keblünkben állunk a nyitott sir előtt! Mint derült égből a villámcsapás, aként dobtantotta meg szívünket a váratlan hír, hogy méltóságodnak fenkölt lelkü neje, a legjobb édes anyja, a minden szépért és jóért lelkesülmi tudó grófné, a lebilincselő kedvességű nő nincs többé az élők között. Elfogódik szívünk s szeminkbe toluol könnyeink sötét fityollal vonják be látásunkat s alig találunk szavakat, melyekkel Méltóságodnak a megmérhetetlen veszteség feletti érzett mély fájdalmát csak némi részben is enyhíteni megkíséreljük, s bár ebbeli kötelességünk tudata súlyos teherrel nehezedik reánk, mi az elől kitérni nem tudunk, nem akarunk. Debreczen szab. kir. város tisztviselői karának minddn egyes tagja, — a legelsődtől a legutolsóig, — a legőszintébb fájdalommal értesült a gyászsetről, s nem a rideg hivatali kötelességének de a tisztelettel párosult ragaszkodás és szeretet az, mely arra buzdit bennünket, hogy Méltóságod és nagybecsült családjának a megmérhetetlen fájdalomában mi is részvételn kívánunk. Nem vigasztalni, hiszen tudjuk, hogy az ugys lehetetlen, hanem őszinte részvétlünknek kifejezést adni óhajunk e sorokban. Találjon méltóságod vigasztalást a legszeretőbb anyai szívtől meg-

fosztott gyermekeiben, találjon vigasztalást a haza és a közügyek iránt már eddig is önzetlen lélekkel teljesített kiváló munkásságában s engedje remélünk, hogy méltóságodnak fájdalomtól lesújtott szíve az isteni gondviselés megmáshatlan rendelkezésében majdn megnyugvást talál, hozzá járult bánatának enyhítésére némi részben annak tudata is, hogy Debreczen szab. kir. város tisztviselői kara e pótolhatlan veszteség feletti mély bánatában mindenben együtt érzett és érez méltóságoddal. Debreczen város tisztviselői karának nevében: Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester.

*** Rendőri letartóztatások.** Városunk rendőrsége az elmúlt év első felében 756 egyént tartóztatott le, míg a második felében 826 egyén került a rendőrség kezei közé. Összesen 1582 egyént tartóztatottak le. A letartóztatott kisebb-nagyobb rendű bűntettesek közül 172-öt adtak át a kir. ügyészségnek.

*** Kinevezések.** A debreczeni kir. itélő tábla elnöke Suska Gábor és Szűcsy Géza végzett joghallgatókat a vezetése alatti itélő-tábla kerületébe segélydíjas joggyakornokokká nevezte ki.

*** Érdekes fogadás.** Derék, tős-gyökeres debreczeni polgárok ültek egy asztal mellett — hogy hol, az nem tartozik a dologra — iddógálva és mi természetesebb: politikával, mint ilyen választások napokban szokása a magy embernek. Szót szó követett, migmenn Sz. G. uram azt a kérdést vetette fel, hogy »vajjon megválasztják-e Polónyi Gézát a szoboszlói atyfiak?« — »Százra kettőt tesztek!« — pattant fel K. I. uram, ki bizonyos hivatalnak »kilitásba« helyezéseért kilépett a függetlenségi pártból — hogy Polónyi nem lesz képviselője Szoboszlónak. »No, ha kigyelmed kettőt tesz egyre — vágott közbe egy hang a másik asztaltól — én meg a kigyelmed kettőjére négyet tesztek, — hogy Polónyi a mi követünk lesz.« Mondanunk se kell talán, hogy a közbeszólok egyik tekintélyes s vagyonos polgára Szoboszlónak. A fogadás megtörtént és megerősített nem ugyan közjegyzőleg, hanem régi magyar szokás szerint, marokba-csapással, melynek nagyobb hitellessége van a drága stempeles okmánynál. Melyik fel lesz a nyertes? ... Bizonyára az, a melyik Polónyi mellett fogadott.

*** Az ötödik kísérlet.** Ér Diószegen egy Farkas József nevű ember, a ki már négyszer követelt el öngyikossági kísérletet, de mind a négyszer hasztalan próbált megválni az élettől, mert mindannyiszor észrevették a szándékát. Most megtette ötödik kísérletét is s ez sikerült. Farkas fölakasztotta magát és mire tettét fölfedezték, már halva volt.

*** Rendkívüli haláleset.** A II. kerületi kapitányság területén belől az 1891-diki év második felében 6 rendkívüli haláleset történt.

*** Gyászhir.** Tegnap délután temették el Czabán Dániel helybeli polgár és süttömester 3 éves kedves kis leányát, Boriskát, nagy számú rokonok és barátok részvéte mellett. A temetést Dankó Mihály intézete rendezte. — A béke szelid anyala lebegjen a kedves gyermek sirja felett!

*** A városi közigazgatási bizottság szombat délután tartott gyűlésén a polgármesternek a nagy-károlyi és diószegi utak kiépítésére vonatkozó javaslatát szótöbbséggel elfogadták.**

*** »Az eltajigázott« szalonna.** Bárány-utczában van a Varjas uram lakása a hol a napokban mikor ez első hó leesett disznó tort is ültek, Pompás teremtés volt a maga nemében, az a »jósírur« melyet a Varjas uram kegyetlen, öldöklődési mániája következtében, ma már csak — néha inak nevezhetünk. Kolbásza, husa. sódora volt mind szép a disznónak, de finom hóféhér, fagyos szalonnája is nagy öt újny — hájas vastag hentes ujjakat kell érteni — vastag. Egyszóval igen szépen mutatott a szalonna, mely a néhai szókének csak dícsőséget hozott disznó gömbözebe bevart, szépen összevagdalt, megfőzött, szépen felfűszerszámozott fejére. Majd a gazda, kíváncsi lévén a szalonna súlyára, talyigást hivatott, talán éppen híres-nevezetes Bugyi uramat; mert úgy gondolkozott ő kegyelme, hogy talyigán mégis csak könnyebben belehet szállítani ezt a mázsás szalonna oldalokat a mázsáló helyre. Bugyi uram jött, mert a lova hozta! Feltették szépen a szalonnát a talyigára, avval Bugyi fel a nyeregbe, s csihé-puhé megindult a »curriculum«. A gazda elsiertet előre a mázsáló helyiséghez. A föld fagyját bokáig éró puha hó takarta s a szalonna gyékénnyel volt betakarva, a talyiga azonban haladt. Mikorra a mázsálóhoz értek s emelnék le a gyékény alól a szalonnát hát nincs, a talyiga üres, bizonyára lecsuszot a talyigáról, és Bugyi uram, ki mint váltig erősíti, hiába tekingetett, mert hogy folyton a lován volt a szeme arra kész hitet tenni, nem vehette észre a lecsuszant oldal-szalonnát, melynek színe t ö k é l e t e s e n azonos volt az ut havával. Mint aztán a kutató gazda értesült, a szalonnának akadt gazdája, mert valami falusi atyafi többek szeme látára tette azt fel sekerébre, mondván »Az én alkalmatosságomról e csődött volna le!«

*** Az asztalos ifjuság bálja** f. hó 24-én tartatik meg a »Margit-fürdő« dísztermében, Rácz Károly zenekarának közreműködése mellett. A rendezőség tisztelettel tudja mindazokkal, a kik meghívót tévedésből nem kaptak volna, de arra igényt tartanak, hogy az iránt Nagy Sándor butor-raktárában jelenkez-

zenek, jegyek előre válthatók ifj. Pájer József, Tóth Gyula és Nánási Lajos urak üzletében és Nagy Sándor ur butor-raktárában, a bál estéjén pedig a péztárnál.

*** A tisztviselők lakomája.** A városi tisztviselők, valam 22-en, a nagyérdőben Papp Gyuri bácsinál, ma délben kedélyes lakomára gyűltek össze.

*** Köszönetnyilvánítás.** Mindazon szeretett rokonaink, barátink, s általában a nagyérdemű közönség, kik felejthetetlen kis leányunk, Boriskának f. hó 12-én végbem végíttségétélénél megjelenni szívesek voltak az által mérhetetlen bánatunkban osztozni, fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton is szívöböl jövő őszinte köszönetünket. Czabán Dániel és neje.

*** Peldás rend.** A II. kerület kapitánya Végh Gyula azon örvendetes kijelentéssel örvendeztette meg riporterünket hogy kerületben a közbiztonság az elmúlt évben példányoszerű volt...

*** Önképző népkör.** felállításán fáradoznak B. Ujfaluban. Mint ottani levelezőnk írja, a nép művelődése ügyét szívökön hordó, tekintélyes berettyó-ujfalui polgárok mozgalmat indítottak meg egy oly társulat szervezésére, melynek czélja a tudományok népszerűsítése lenne. Az alakítandó körben hetenként 3-szor népszerű felolvasások tartatnának. Ugyancsak a nép körében alakult közelebb egy dalkör, a mely a b-ujfalui kántor vezetése alatt már meg is kezdte próbáit.

*** Keztyük papirból.** Egy madridi vegyész a papir új alkalmazását találta föl. — Keztyüket készít papirból, még pedig olyan szepeket, hogy a legelegánsabb nő is viselheti. A papirba guttapercha van keverve s finom kerderszalak. A papir-keztü simán feszül a kézre, varrása nincs s eképm nem is foszlik. Tartósnak és könnyen tisztíthatónak mondják, ára pedig tetemesen olcsóbb, mint a bőr-keztüké.

*** Lovassy Lászlóról** a következő emlékezet írja özv. S a m i Lászlóné asszony, a jeles író: Lovassy László 1847-ben Debreczenben volt, hogy kinél — arra nem emlékszem. Valószínűleg a testvérénél, a ki most is él és ott lakik. A nevelő atyám házához járt, én mint növendékéany rajongással viseltem iránta, majdnem szentnek tekintettem — mint Keleten az örülteket. Boldog voltam, mikor hozzánk jött, áhitattal hallgattam szavait. Csendes örült volt. Beszélte néha a börtönben töltött napokról is, esőndesen és értelmesen. Elmondotta, — hogy mily kínos volt neki az az örökös magány, mert egyedül volt egy kis szobába zárva, s még a börtönörnek sem volt szabad ő hozzá szólni. Az unalom ölte. Néha nagy bajjal felmászott a magasán levő kis vasrostélyos ablakba, a honnan magányos czellája világosságot kapott s a honnét emberi hangokat hallott, egy kis darab eget látott. Az ablakból be tudott látni valami udvarra is, a hol gyermekek játszottak, asszonyok mostak s egyéb házi dolgott végeztek. Ezeket látni s hangjukat hallani, neki, ki a börtönőrön kívül senkivel sem érintkezett, — kimondhatatlan gyönyörűség volt. Beszélte, — hogy mily borzasztó állapot volt mindig egyedül lenni s a külső világról semmit sem tudni. — Midőn a semittevés elviselhetetlennek látszott, munkát kért és megianult kötni fatükkal. Olvasmányt kért s egy bibliai képekkel illusztrált könyvet kapott, ezt olvasta, — mindig csak ezt. Egyszer, a gyámom távollétében izgatottan jött hozzánk, — Magyarország térképe elé állott, mely a falon függött. A tőle elvett bírtokok fekvését nézte s mutatta, — aztán levirt az íróasztal mellé és számítani kezdte, hogy mennyi jövedelemtől fosztották meg. A kamatok kamaját is felszámította. — Később átnéztük a számadást és egyteleneget hibát sem találtunk benne. Gyámom az utczán halotta, hogy Lovassy már akkor bevégezte képzelt bírtoka jövedelmének számadásait s egy kis asztal mellett ülve egész nyugodtan fagyos almát evett. Hallottam, hogy a fagyos almát szereti s azzal kedveskedtem neki. Ambar Lovassy arcáról nem sugárzott az éso világa, nem volt visszataszító. Valami szomorú kifejezés volt rajta, a mi szánalmat és rokonszenvet ébresztett. — Azt hiszem, hogy e csekély adatok mások előtt is érdekesek lesznek; mert ő a szabad eszmék harczoza, a ki oly sokáig volt élő halott, épp oly kegyeletes tiszteletet érdemel tőlünk, mint a szabadságharcz esleett és kivégzett vertanui

Különfélék.

Asszonyorvos az okkupált területen. Volt már szó arról, hogy Bosznia és Herzegovina kormányza két asszonyorvosnak engedélyt szándékozik adni arra, hogy ott gyakorlatot kezdjen. Most az okkupált tartományok hivatalos lapja azt közli, hogy dr. Bayer Anna asszony az engedélyt már megkapta s Dolnja Tuzlában le is telepedett.

A legöregebb ember. Nem régebben lehetett olvasni a lapokban egy Mustafa raba törökről, a ki 152 éves, s a kinek a szultán kegydíjat rendelt egész életére. Most azonban azt írják Kadixból, hogy ott van egy matröz, a ki 160 esztendő, a mit be lehet bizonyítani családjával is, mert van 121 éves fia, 97 éves unokája, a kiket mind jól ismernek a városban. A vén matröz élete legszebb részét ka-

lőzkodással töltötte el s volt gályarab is a mi rá van sütte a vállára még pedig az 1859-ik évszámmal, mi már maga 131 esztendő. A Mathuzselem különben már évek óta süket és vak, tejjel és pálinkával él, s nem képes visszaemlékezni az előtti napon történtekre. A városi szegények házában ápolják a fiával együtt.

Anarchizmus Angolországban.

Londonban a napokban elfogtak egy embert, a mikor éppen ő szór a képviselőházra lőtt egy revolverből. A rendőrségen a különös ember elmondta, hogy őt Juhus Borlasnak hívják, tizenkét kötet lírai verset irt s 20.000 font vagyonát a szegények között osztotta ki. — A képviselőházra azért lőtt, mert ő anarchista s mert mélyen megveti a képviselőházat. A rendőrnök, aki őt letartóztatta, Borlas azt mondta: »Önt akartam agyonlőni, de megdondoltam; ön ártatlan.« Bolas kihallgatása után a fogházorvos azt javasolta, hogy vizsgálják meg Borlas elméleti állapotát. — Ennél az esetnél sokkal nagyobb feltűnést kelt Londonban egy másik anarchista-eset. A wallsali rendőrség a napokban letartóztatott egy Calles Viktor nevű francziát a nejevel és egy Dharles Federik nevű angolt. Mindhármat azzal gyanusítják, hogy dinamitbomákat gyártottak s a mely társulat dinamitmerényletek rendezését tűzte ki czéljának.

Debreczeni ingatlanok forgalma

a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság nál 1892 évi január 1—9-éig.

Szathmári József és neje Harsányi Sára veszik, Ménes Mihály újföldét 469 frt 43 krért.

Végh András és neje Molnár Zsuzsanna veszik Köblös Eszter Szöke Józsefné és társai Meszena-utczai 585 sz. házát ondódi földével 2500 frtrért.

Elek István veszi özv. Nagy Imréné Szathmári Erzsébet és társai csonka utczai 3174 sz. házát 1350 frtrért.

Ferenczi Elek veszi Áron Miksa nyomási földét 2000 frtrért.

Szűcs István és neje Boldog Zsuzsanna veszik Kovács Sándor és neje Csobai Zsuzsanna újföldét 275 frt. 48 krért.

Kulesár István és neje Kiss Julianna veszik Horváth István és neje Szigeti Zsuzsanna Meszeaa-utczai 540 sz. házát, 3000 frtrért.

Balogh Lajos és neje Tisza Eszter veszik Balogh József és neje Boldog Julianna csapó-kerti szőlője egy részét 80 frtrért.

Böszörményi Imre és neje Nehéz Julianna veszik Péntek István és társa kiscsapó utczai 380 sz. házát új földjével 2000 frtrért.

Közbányal sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 11.

a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehez (páronként 300—400 kilgron felüli sulyban) 44.—45.50. 2) Öreg közép (páronként 300—400 kilgron sulyban) 43.—44.— 3) Fialat nehez (páronként 320 kilgron felüli sulyban) 47.—47.50 4) Fialat közép (páronként 251—320 kilgr. sulyban) 45.—46.— 5) Fialat könnyű (páronként 250 kilgrm terjedő sulyban) 42.—44.— II. Magyar szedett: 6) Nehez (páronként 280 kilgron felüli sulyban) 40.—43.— 7) Közép (páronként 220—280 kilgr. sulyban) 42.—43.50 8) Könnyű (páronként 220 kilgrm terjedő sulyban) 41.—43.— III. Szerbiai: 9) Nehez (páronként 260 kilgron felüli sulyban) 43.—44.— 10) Közép (páronként 220—260 kilgr. sulyban) 42.—43.— 11) Könnyű (páronként 220 kilgrm terjedő sulyban) 40.—41.— Sertés létszám: január 10. napján volt készlet 129,403 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízaltni való sertés — — — malacz (4—11 hónapos korban) felhajtatót 2874 drb.

Budapesti gabonatözsde.

Január 12-én. Buza tavaszra 10.72 pénz 10.74 áru, őszre 9.54 pénz, 9.56 áru. — Tengeri 1892 máj.— jun. 5.74 pénz, 5.76 áru. Zab tavaszra 6.27 pénz, 6.29 áru, őszre — — — pénz, — — — áru. — Káposztarepeze aug.—sept. 13.45 pénz, 13.55 áru.

Felolós szerkesztő: Kósa Barna.

Kiadók: Szinay Gyula főszerkesztő, és Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs.

Pályázati hirdetés.

A debreczeni eszmadia árucarnok szövetséget Csapó utca 323 sz. alatti házában utcazi része felépítése elhatározatván, ezen építkezésre ezenell pályázat bírdtetetik.

A vállalatra pályázni szándékozó építész urak az elfogadott tervrajzot, és költsg ki-számítást folyó hó 12-ik napjától, kis-csapó-utca 381 sz. a. Pongó Lajos társulati elnöknel megtekinthetik, hol is az elnök, bővebb felvilágosítással szolgál.

A pályázni óhajtok zárt ajánlataikat 1892. január hó 30-a déli 12 óráig fel nevezett elnöknel adhatják be, később érkezettek el nem fogadtatnak.

Az ajánlatok a végrehajtó bizottság előtt bontatnak fel, s hírlátat után fentartja magának az építetű társulat, azon jogot, hogy a be-érkezett pályázatok közül az előnyösebbet fogadhassa el.

Pongó Lajos

társulati elnök.

(19.) 2—2.

Szives tudomásul!

A közelegő farsangra nagy választékban érkeztek raktárra

BÁLI SZÖVETEK,

szines selymek,

FRANCZIA VOILE-OK,

atlasz, satin és batiszok,

továbbá: LEGYEZŐK, VIRÁGOK, CSIPKÉK,

báli belépők,

melyeket igen olcsón árusítunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

(8.)

—9

Csődalatti végkiárulás.

Stern Albert csődtömegéhez tartozó kereskedelmi cikkek **kalapok, harmónikák, nyakkendők, harisnyák, keztyűk, gyermekjátékok, sirkoszorúk, téli szövet-árúk** stb. a vásár alatt január 14-től 20-ig

egészen **leszállított** áron

Mayer Ferencnek hatvan-utcai házában, Lám Sándor bolthelyiségben, eladatni fognak.

(15.) 1—

Tömeggondnok.

Kiadó május 1-től

egy csinos épület egész udvarral, pinczével **a kenyér piaczon**

a legjobb helyen

kávéháznak vagy boltnak.

Értekezhetni **Varga-utca 2526.**

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december 1-től kezdve

az összes raktárunkon lévő

női ruhaszöveteket

FEKETE DIVATKELMÉKET IS,

szines mosó velezeket

téli gyapju nagykendőket,

trikot derek és gyermek-ruhákat

valamint

szőnyegeket

Smyrna, Axminster, Brüssler, Tapestry és hollandi

SZŐNYEGEKET IS,

f ü g g ö n y ö k e t

mélyen

leszállított árakon

árusítjuk el.

Szabó Lajos fiai

DEBRECZEN, RÓZSA-TÉR.

(8.)

—9.

Máriaczei Gyomorcseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általános ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorégőség, bűzös lehelet, fejfájtság, savanyu felbőgés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél etelekkal és italokkal, giliszták, májbajok és hámrhordásnál.

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi forrástár:

Török Jozsef gyógyszerész

Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódságot bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Debreczenben: Mihalovits István, Dr. Rothschnek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla és Balázs Ödön; — Ér-Mihályfalván: Mátray István; Dioszegon: Vaday I. gyógyszerész uraknál.

NAGY KÉPES
ARTEFIZIKÉK
ingyen és bemenve.

Sternberg A. és Testvére

Budapest, VII. Kerepest-ut. 36.

Saját készítményű mindennemű

VONÓS, VERŐS, FA- és RÉZ FUVÓ-

HANGSZERÉK és azok alkatrészei.

Mindennemű hangszerek és zenél-

művek javítása és hangolása

szakaszerő pontossággal eszközöltek.

436

20—16

HARMONIAÓR
külön árjegyzék
kérendő.

„DEBRECZEN” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Nagy-uj utca 1702. számú Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvállal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, báli- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket

kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat stb

a legizlésebb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Új vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,

a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” és a „JOGI HETILAP” is nyomtat, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Hirdetések a **Debreczen** cz. lapban a legjutányosabb árakon közöltenek.

Bírósági nyomtatványok készletben vannak.

Előszó
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy hóra

Egyé
A lap szellemi
lemény a szerk.
1702. sz.)

Előszó
Teleki K. Laj
Szalay Gyula
utca 388. sz.

Zászló
A h
48-as pá
nagy lelke
a »De b
totta ki
még ninc

Meg
A h
lenség
azaz vasa
fürdő d
kérjük d
is, hogy
ban szive

Egye
zelem!

A h
A bé
nepe elm
szes vihar
tek. Földr
mében le
párj min
ténye, ho
minden k
egyszerre
czába so
brutalitás
szes ellen
tási kötel
tekintet n
sedéssel, a
s oly kárt
berek, a
csei, a má
trák, gyü
zett párt
már hazat
ritani e h
kiirtani ó
az alkotm
beamterek

Mert
Magyarors
ismert o s
m a g y a
kos fölöz
azért tört
szedhesse
mére, han

A D

Sokan
gyobb szá
mint a ruh
nek tartják
v e s n e k
nő. Más szó
ják a nyelv
foltzni lehe
akkor eleven
kerül; sokan
nem konven
berek csinál
az ember a
törvényei, s

A nye
a két legfő
felfogást ism
És am
beszélni m
mégis én az
vasó közön
Azt ta
született sz
gyunk. Szer
szélni, mind
hogy egyik-